IV. *Dissectio Puerperæ, Comunicata a Petro Silvestre, M. D Soc. Reg. Socio.*

M. Duchesne quadraginta Circiter annos nata, plethorica, & quæ sæpius etiam gravida menstruum patiebatur fluxum, cæterum optimè valens & obesa, jamque Vigesimum prægnans, urgente legitimo partus tempore, Circa quartam pomeridianam die Novembris 12. Anno 1697. Horrenda Uteri Hæmorragia Corripitur Vocatus post horam nonam *Jacobus Arnandin* Obstetriciæ non minus Artis quam Chirurgicæ peritus, & de Gravissimo illo Sanguinis profluvio certior factus, nullo prorsus remedio urgenti adeo sanguinis jacturæ Occurri posse putabat, nisi quamprimum sarcina sua Uterus levaretur. Sed, ut plerumque fit, adstantes nihil temere moliendum, & rem totam naturæ permittendam clamabant. Exinde Viribus prorsus exhaustis, Circa Mediam noctem iterum accersitur prædictus *Arnaudin*, qui nulla interposita mora operi se accingens intra dimidium horæ *Puellam* mortuam extrahit, secundinis integris & illæsis absque labore subsequentibus. Uteri tamen Hæmorragia usque perseveravit; hancque summa jactatio, Pulsus debilitas, Lipothymiæ frequentes, sudor frigidus, motus Convulsivi subsequebantur. Tandem Cærca Sextam horam matutinam vitam cum morte Commutavit.

Die sequenti Cadaver secuimus: Aperto Abdomine, & remotis tum pingui admodum Omento, tum intestinis tenuibus, uterus in Conspectum venit, instar majoris Cucurbitulæ, Crassus ac satis distentus. In dextro ligamento lato Ecchymosis ingens erat, quæ ex latere uteri, illic ubi Vasa *Spermatica* & *Hypogastrica* per Anastomosin uniuntur, descendebat, & in inferiori parte Colli Matricis, ubi sci-

 licet

licet intestino recto incumbit, maxime conspicua erat. Ut autem omnia facilius examini subjicerentur, Uterum cum annexis resectum, & e pelvi extractum tabulæ imposuimus. *Vagina* admodum laxa erat: Orificium internum adeo Apertum, ut dimidium pugnum facile excepisset. Utero secundum longitudinem secto, hæc Conspiciebantur: fundum grumis aliquot sanguinis scatens, cæterum integrum & sanum: in hoc autem *Placentæ Uterinæ* adhæsio nobis facile Conspicua; quo loco etiam interna Uteri substantia inæqualis, Crassior, & quasi Carnosior Observabatur. In inferiori parte Colli uteri Causa mortis Apparuit, Laceratio nempe duorum digitorum Capax, quæ etiam extrinsecus, ubi scilicit ea Ecchymosis, Conspici poterat. An a Causa aliqua externa uterus disruptus fuerit, an potius a vehementiori Calcitratione Infantis, ut aliquando accidisse memorant Observationum Medicarum Scriptores, ignoro: Sed exinde aperta fuisse majora Vasa, quæ enormem illam sanguinis Copiam effudere, Certum est. Diductis tunicis, & tubulo inter duplicaturam immisso, flatus ex plurimis angustis foraminibus, cum ex ea fundi parte cui *Placenta* jungebatur, tum præcipue ex lacera Colli parte, undique erumpebat:

In dextro *Ovario* Vestigium seu Cicatriculam manifeste Notavi, ex qu *Ovulum* deciduum, a tubæ Cavitate exceptum, ejusdemque Motu Peristaltico ad Uterum delatum fuisse mihi dubium non erat. *Ovarium* sinistrum flaccidum & quasi exuccum: *Tuba* ex utroque latere Aperta, ligamenta rotunda Valida; reliqua omnia Sana Observabantur.

Licet Uterus subito post Puerperium Contrahatur & Coarctetur, adeo ut, quod modo Dixi, in hac fœmina sex Circiter horis a partu Mortua, Cucurbitulæ Majoris Capacitatem vix Superaret; Attamen illum instar Marsupii, vel sacci digitis extendere facile potui. Et revera fibras Carneas in graviditate sensim adeo elongatas, & tanto intervallo a se mutuo discretas, non nisi post aliquod

tem-

tempus pristinum tonum & robur acquirere posse, quis non videt ?

Obiter hic notabo ferme de nihilo esse hanc quæstionem, quæ Vulgo ab Anatomicis agitari solet, an scilicet *Uteri tunicæ in Prægnantibus multo Crassiores sint, quam in statu Naturali ?* Fateor equidem substantiam Uteri in non prægnantibus firmiorem, Compactiorem, & revera Crassiorem esse, cum fibræ Carneæ tunc breves sint & summe Contractæ : in Gravidis autem, quod hic Autopsia me docuit, uterum esse multo laxiorem ob fibras extensas, & majori intervallo a se discretas. Præterea cum vasa Sanguifera, quorum flexuosæ, & quasi Serpentinæ ramificationes, pampinos vitium in statu Naturali imitantes, Uteri fundum & latera perreptant, in gravidis cum utero extensæ sint, & a se invicem divisa ; hinc fit ut tunicæ graciliores, & multo minus densæ appareant. Verum, quod Ventriculo, vesicæ Urinariæ, aliisque partibus Membranosis Accidit, quæ dum extenduntur multo Gracibiores evadunt ; Cur eadem prorsus ratione illud ipsum utero non contingat, causa evidens est ; si quidem qua proportione extenduntur illius tunicæ, eadem Augentur, ac pro *fætus* nutritione & accretione dilatantur Vasa omnis Generis in illas confertissime distributa. Adde quod interna Uteri substantia quamplurimis propriis ductibus pervia tunc Crassior evadit, & præcipue in fundo ubi *Placenta* adnascitur, densior est ; quod etiam in Animalibus *Cotyledoniferis* seu *Glanduliferis* Manifeste deprehenditur. Occasionem autem errandi hinc Natam credo, quod cum nonnulli paulo post Puerperium Cadavera secuerint,quo temporer Uterus statim Coactatur, Vasaque adhuc dum varicosa sunt & sanguine distenta, facile hoc Anatomicis imponere potuit, ut in Gravidis uteri tunicas duplo quam in Naturali Constitutione Crassiores censuerint : Sed hæc non adeo magni sunt momenti, ut in diversas ire sententias necesse sit.

Cæterum Obſervatione digna eſt ſingularis illa, quam ſupra indigitavi, Vaſorum Sanguiferorum in Uterum diſſeminatio. Arteriæ nempe ac Venæ *Spermaticæ* ac *Hypogaſtricæ* in fundo & ad latera Matricis Capreolorum Vitium inſtar, eleganter intortæ ſunt: Hinc non Modo ad prægnantis Uteri modum extendi poſſunt, ſed & poſtremis geſtationis Menſibus, dum ad rectam lineam propius accedunt, facilior Sanguinis per illas tranſitus & diſtributio ſuccedit. Quantum autem illud conferat ad eam ſucci Nutritii quantitatem ſuppeditandam, quæ *Fætui* jam grandiori ſufficiat, pluribus hic explicare ſuperfluum eſſet.

V. An